

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları : 604

İman İbadet Sohbetler
M. Asım KÖKSAL

ISBN : 978-975-389-839-3

Yayıncı Sertifika No : 15402

4. Baskı Aralık 2018 Ankara, 1.000 Adet

© Bütün Yayın Hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir. Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Kurulu'nun 09.06.1993 tarih ve 18/e kararıyla uygun görülmüş ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti'nin 30.10.1993 tarih ve 625/7 sayılı kararıyla basılmıştır.

BASKI:

TDV

YAYIN MATBAACILIK TİC. İŞLETMESİ
BASİMEVİ | PRINTING HOUSE

Serhat Mah. 1256 Sokak No:11

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0312 354 91 31 (pbx)

Faks: 0312 354 91 32

e-posta: bilgi@tdv.com.tr

İman İbadet Sohbetler

M. Asım KÖKSAL

4. Baskı Ankara - Türkiye Diyanet Vakfı

Aralık 2018 13,5x21 cm (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları:604)

ISBN:978-975-389-839-3

İMÂN, İBADET, SOHBETLER

M. Âsım KÖKSAL

(Diyanet İşleri Başkanlığı Müşavere ve Dini Eserleri
İnceleme Kurulu Âza Başmuaviniğinden Emekli)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	13
------------	----

I. BÖLÜM

DİN DUYGUSU FAZİLET VE SAÂDET KAYNAĞIDIR

DİN DUYGUSU FAZİLET VE SAÂDET KAYNAĞIDIR.....	17
Anlamı ve Kapsamı:.....	17
Şeriat Dilinde Din:.....	17
Din Duygusunun Fıtrlılığı:	18
Din Duygusunu Körletmenin Neticeleri:.....	24
ALLAH VE KÂİNAT (1).....	25
ALLAH VE KÂİNAT (2).....	31
MÜSLÜMANLIKTA ALLAH'A İMAN AKİDESİ (1)	35
İmân'ın Mânası ve Tarifi:	35
İman Esaslarının Kur'ân-ı Kerim ve Hadîslerde Açıklandığı:	35
Allah'a İmân:	36
Allah'ın Zâti Sıfatları:	37
Allah'ın Sübûtî Sıfatları:.....	37
Allah'ın Varlığı:.....	38
Allah'ın Güzel İsimleri:	38
MÜSLÜMANLIKTA ALLAH'A İMÂN AKİDESİ (2)	41
Allah'ın Birliği:	41
MÜSLÜMANLIKTA ALLAH'A İMAN AKİDESİ (3)	45
Allah'ın Kadımlığı ve Bâkiliği:.....	45
Allah (c.c.)'nın Yaratılmışlara Benzemezliği:	46
Allah (c.c.)'ın Zâtiyle Kâim Oluşu:.....	46
Allah (c.c.)'ın Hayy, Diri Oluşu:	47
Allah (c.c.)'ın İlim Sıfatıyla Sıfatlı Oluşu:	47
MÜSLÜMANLIKTA ALLAH'A İMAN AKİDESİ (4)	51
Allah (c.c.)'ın İrâde Sıfatıyla Sıfatlı Oluşu:.....	51
Allah (c.c.)'ın Kudret Sıfatıyla Sıfatlı Oluşu:.....	52
Allah (c.c.)'ın Tekvin (Yaratıcılık) Sıfatı:	53
Allah (c.c.)'ın Semi' ve Basar Sıfatlarıyla Sıfatlı Oluşu:.....	54

Allah (c.c.)'ın Kelâm Sıfatıyla Sıfatlı Oluşu:.....	54
ALLAH'IN (C.C.)'İN HER ŞEYİ KAPLAYAN RAHMETİ (1).....	57
ALLAH'IN (C.C.)'İN HER ŞEYİ KAPLAYAN RAHMETİ (2).....	61
MÜSLÜMANLIKTA MELEKLERE İMÂN AKİDESİ.....	65
Cin ve Şeytan:	68
MÜSLÜMANLIKTA İLAHİ KİTAPLARA İMAN AKİDESİ.....	71
KUR'AN-I KERİM (1)	77
KUR'ÂN-I KERİM (2)	81
Kur'ân-ı Kerim'in Tertipli ve Sıralı Oluşu:	81
KUR'ÂN-I KERİM (3)	85
Kur'ân-ı Kerim Sahifelerinin Toplanıp Cild Haline Getirilmesi:	85
Mushafın Çoğaltılması:	87
KUR'ÂN-I KERİM (4)	89
Kur'ân-ı Kerim'in Allah (c.c.) Tarafından Korunuşu:	89
KUR'ÂN-I KERİM (5)	93
Kur'ân-ı Kerim'in Fesahat ve Belagat Yönünden Mücizeliği ve Eşsizliği: 93	
KUR'ÂN-I KERİM (6)	97
KURÂN-I KERİM (7).....	103
Kur'ân-ı Kerim'in Geçmişe ve Geleceğe Ait İhbarları Yönünden Mücizeliği: 103	
KUR'ÂN-I KERİM (8)	109
Kur'ân-ı Kerim'in İlmî Mücizeliği:	109
KUR'ÂN-I KERİM (9)	115
KUR'ÂN-I KERİM (10).....	119
KUR'ÂN-I KERİM (11) FATİHA SÛRESİNİN AÇIKLAMASI.....	123
KUR'ÂN-I KERİM (12) İHLÂS SURESİNİN AÇIKLAMASI.....	127
MÜSLÜMANLIKTA PEYGAMBERLERE İMÂN AKİDESİ (1)	135
MÜSLÜMANLIKTA PEYGAMBERLERE İMÂN AKİDESİ (2)	141
MÜSLÜMANLIKTA PEYGAMBERLERE İMÂN AKİDESİ (3)	147
MÜSLÜMANLIKTA PEYGAMBERLERE İMÂN AKİDESİ (4)	
VAHY ve MUCİZE.....	153
MÜSLÜMANLIKTA PEYGAMBERLERE İMÂN AKİDESİ (5)	
MUCİZE VE PEYGAMBERİMİZİN MUCİZELERİ	159
İSLÂMİYETİN VE PEYGAMBERİMİZİN VAZİFESİNİN	
CIHANŞUMÜLLÜĞÜ (1)	165

İSLÂMİYETİN VE PEYGAMBERİMİZİN VAZİFESİNİN CİHANŞUMÜLLÜĞÜ (2)	171
MÜSLÜMANLIKTA KADER'E İMAN AKİDESİ.....	177
MÜSLÜMANLIKTA ÂHİRETE İMAN AKİDESİ	183
İNSAN ALLAH (C.C.)'İN SEVGİSİNE MAZHAR ŞEREFLİ BİR VARLIKTIR (1)	187
İNSAN ALLAH (C.C.)'İN SEVGİSİNE MAZHAR ŞEREFLİ BİR VARLIKTIR (2).....	191
YÜCE ALLAH'IN EN SEVGİLİ KULU	195
YÜCE ALLAH'I ANMAK, ALLAH'A İMAN VE MUHABBETİN GEREĞİDİR	199
YÜCE ALLAH'A ŞÜKRETMEK DİNİ BİR VAZİFEDİR.....	203
KÂİNAT İNSANA HİZMETLE, İNSAN DA YÜCE ALLAH'A İBADETLERLE MÜKELLEFTİR.....	209
YÜCE ALLAH'A İBADETLER VE PEYGAMBERLER.....	213
YÜCE ALLAH'A İBADETLER VE PEYGAMBERİMİZ (1).....	217
YÜCE ALLAH'A İBADETLER VE PEYGAMBERİMİZ (2).....	221
MÜSLÜMANLIKTA NAMAZ FARİZASI (1).....	225
MÜSLÜMANLIKTA NAMAZ FARİZASI (2).....	229
NAMAZDA HUDÛ' VE HUŞÛ'UN GEREKLİLİĞİ.....	233
İBÂDETTE İHLÂS	239
NAMAZIN FERDÎ VE İÇTİMÂÎ HAYATIMIZDAKİ FEYİZLERİ (1)	245
NAMAZIN FERDÎ VE İÇTİMÂÎ HAYATIMIZDAKİ FEYİZLERİ (2)	249
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN BEŞ VAKİT NAMAZI KILIŞI, KILDIRIŞI..	255
Peygamberimiz (s.a.v.) Beş Vakit Farz Namazlarla Birlikte Kıldıkları Sünnetler ve Rekâtları:	260
CUMA GÜNÜNÜN FAZİLETİ VE İSLAMDA İLK KILINAN CUMA NAMAHLARI	261
MÜSLÜMANLIKTA KURBAN VE RAMAZAN BAYRAMI NAMAHLARI ..	265
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN VEDA' HACCI.....	271
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Revha ve Usfan Vadisindeki Müşahedeleri: ..	273
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Sa'y Edişi:	276

Peygamberimiz (s.a.v.)'in İhram Hakkındaki Emri:	277
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Ebtah'da Kurulan Çadırda Kalışı:.....	278
Mina'ya Gidiş:	279
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Arafat'a, Nemire'ye Gidişi:	279
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Arafat'ta Hutbe İrad Buyuruşu:	280
Peygamberimiz (s.a.v.)'in, Sözlerini Rebîa'ya Tekrarlatışı:	283
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Öğle İle İkinci Namazını Birleştirerek Kıldırışı: ...	288
Arafat Vakfesi ve Duası:	288
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Ümmeti İçin Özel Olarak Dua Edişi:	293
İslam Dininin Kemâle Erdirildiğini ve İllâhî Nimetin Müslümanlar Hakkında Tamamlandığını Bildiren Âyetin İnisi:	294
Arafat'tan Müzdelife'ye Dönüş:	294
İnsanı Cehennemden Uzaklaştıracak ve Cennete Yaklaştıracak Ameller: 295	
Akşam ve Yatsı Namazlarının Yatsı Vaktinde Birleştirilerek Kılmışı:.....	296
Müzdelife Vakfesi:	296
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Ümmeti Hakkındaki Duasının Kabul Olunuşu: ..	297
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Tamamlanmış Hacc Hakkındaki Açıklaması: 298	
Mina'ya Dönüş:	298
Cemre Taşlarının Toplanması ve Nasıl Atılacağıнын Gösterilişi:	299
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Akabe Cemresini Taşlayışı:	299
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Kurban Kesme Gününde Hutbe İrad Buyuruşu: .	300
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Başının Saçını Kazıtışı:.....	301
Haccla İlgili Soruların Cevaplanması:	301
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Kâbe'yi Tavaf Ediş:	302
Peygamberimiz (s.a.v.)'in İkinci ve Üçüncü Gün Cemrelerini Atışı:	302
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Mina'da İkinci Hutbesini İrad Buyuruşu:	303
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Veda Tavafını Yapışı ve Medine'ye Dönüşü: .	303
DİNİMİZ VE PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.) (1)	305
DİNİMİZ VE PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.) (2)	309
DİNİMİZ VE PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.) (3)	313
DİNİMİZ VE PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.) (5)	321

II. BÖLÜM

PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI

PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (1).....	329
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (2) İlahî Vahy'e Mazhar Oluş:	335
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (3).....	341
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Devrinde Dünyanın Korkunç Manzarası:	341
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (4) İlk Mü'min ve Müslümanlar: ...	349
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (5) İlk Mü'min ve Müslümanlar: ...	355
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (6) İslâmiyete Açıktan Davet: .	361
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Safa Tepeciğinden İlk Seslenişi ve Vazifesini Açıklayışı:.....	366
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (7) Müşriklerin İşi Azıtmaları:	371
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (8).....	377
Müslümanların Mekke'den Ayrılmaya ve Dağılmaya Başlamaları:	377
Hâşim ve Muttalip Oğullarına Karşı Alınan Sıkı Tedbirler:	378
Hâşim ve Muttalipoğullarının Ebû Talip Şi'binda Toplanmaları:	378
Müşriklerin Peygamberimiz (s.a.v.)'le Anlaşma İstekleri:	379
Hüzün Yılı:	380
Taife Gidiş ve Miraç Mucizesi:	381
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (9) Akabe Bey'atları:	383
Müslümanların Medine'ye Hicretleri:.....	383
Sû-ikast ve Hicret:	384
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Medine'deki İcrââtı:	386
Bedir Savaşı:	386
Uhud Savaşı:	387
Çeşitli Hâdise ve Savaşlar:	387
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN HAYATI (10) Hudeybiye Musâlehası:..	389
Hükümdarların İslâmiyete Davet Edilişi:	389
Hayber'in Fethi:.....	389
Mû'te Savaşı:	390
Mekke'nin Fethi:	390
Huneyn Savaşı:.....	392
Tebük Seferi ve Hacc:.....	392

Kabilelerin Medineye Temsilciler Göndermeleri:	392
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Şekil ve Şemâli:	393
DİN VE AHLÂK	397
İMÂN, İBÂDETİ, İBÂDET DE FAZİLETLİ OLMAYI GEREKTİRİR.....	401
MÜSLÜMANLIKTA AHLÂK (1)	405
MÜSLÜMANLIKTA AHLÂK (2)	409
ALLAH'A VE PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'E KARŞI VAZİFELERİMİZ ...	415
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN AHLÂKI.....	421
PEYGAMBERİMİZİN AHLÂKI DOĞRULUK.....	427
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN AHLÂKI TEVAZU	435
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN AHLÂKI HAYA	441
PEYGAMBERİMİZ (S.A.V.)'İN AHLÂKI	447
AFFEDİCİLİK VE HOŞGÖRÜRLÜK.....	447
MÜSLÜMANLIKTA CÖMERTLİK VE BAŞKALARINA YARDIM FAZİLETİ (1).....	453
MÜSLÜMANLIKTA CÖMERTLİK VE BAŞKALARINA YARDIM FAZİLETİ (2).....	457
MÜSLÜMANLIKTA CÖMERTLİK VE BAŞKALARINA YARDIM FAZİLETİ (3).....	461
GÜNÂH VE GÜNÂHTAN ARINMA YOLU (1).....	467
GÜNÂH VE GÜNÂHTAN ARINMA YOLU (2).....	471
GÜNÂH VE GÜNÂHTAN ARINMA YOLU (3).....	475
GÜNÂH VE GÜNÂHTAN ARINMA YOLU (4).....	481
GÜNÂH VE GÜNÂHTAN ARINMA YOLU (5).....	485
DÜNYA VE ÂHİRET SAÂDETİNİ KAZANMA YOLLARI	491
MÜSLÜMANLIKTA VÜCUT SAĞLIĞININ ÖNEMİ (1-2).....	495
İSLÂMDA MÜBAREK GECELER VE FAZİLETLERİ.....	507
REGAİB GECESİ	509
BERAT GECESİ	511
MÎRAC GECESİ (1).....	513
MİRAC GECESİ (2)	519
KADİR GECESİ	525
Orucun Lügatta ve Şeriatta Mânası:	533
Ramazan Orucunun Ne Zaman ve Nasıl Farz Kılındığı.....	533

Ramazan Orucunun İslâm Dininin Beş Temelinden Biri Oluşu:.....	534
Orucun Geçmiş Peygamberler ve Ümmetlerine de Emredildiği:	535
Ramazan Orucuna Ait Bazı Hükümler:	535
MÜSLÜMANLIKTA ORUÇ FARIZASI (2)	537
Peygamberimiz (s.a.v.)'in Ramazan Orucundan Önce Tuttuğu Oruçlar: .	537
Aşûra Günü Orucu:.....	537
Orucun Üç Derecesi:	541
MÜSLÜMANLIKTA ZEKÂT FARIZASI (1)	543
Zekât'ın Lügat ve Şeriatteki Mânâsı:.....	543
Zekâtın ve Fıtır Sadakasının Ne Zaman ve Nasıl Teşri' Kılındığı	544
Zekât'ın Müslümanlığın Beş Temelinden Biri Oluşu:	544
Zekât ve Sadakanın Zengin Mallarına Allah Tarafından Konulmuş Fukara Hakkı Olup Bundan Dolayı Ağır Sorgu ve Ceza Uygulanacağı: 545	
Zekâta Ait Bazı Hükümler:	547
Aslı ihtiyaçlar:	547
Zekât Farızasının Daha Önceki Peygamberlerin Şariatlarında da Yer Aldığı:	550
Zekât ve Sadakanın İçtimâî Hayattaki Yapıcı Rolü:	550
MÜSLÜMANLIKTA ZEKÂT FARIZASI (3)	553
Zekât ve Sadaka Vermek, Gerçek Mü'minlerin Şiârlarındandır:	555
Zekâtın Allah Dostluğunu ve Cenneti Kazandıran Amellerden Olduğu: ..	556
MÜSLÜMANLIKTA HACC FARIZASI (1)	557
Haccın Tarifi:	557
Haccın Farz Kılınışı:	557
Haccın İslâm Dininin Beş Temelinden Biri Oluşu:	559
Hacc'ın Borç Olabilmesi ve Yerine Getirilebilmesi İçin Gerekli Şartlardan Başlıcaları	559
Hacc'ın Geciktirilmeden Yapılacağı ve Haccedenin Günâhından Arınacağı: 560	
Hacc'a Gidemeyecek Olanlar veya Ölenler İçin Bedel Gönderilmesi Gerekeceği:.....	560
Hacc'ın Kadınlara da Erkekler Gibi Farz Oluşu:	561
MÜSLÜMANLIKTA HACC FARIZASI (2).....	563
Haccın Farzları:	563
Haccın Vâciblerinden Başlıcaları:.....	563

Haccın Vakit ve Mevsimi:	563
İhrama Girme Yerleri: (Mikat)	563
Hacc'ın Çeşitleri:	564
Umre:	564
İfrad Haccı:	564
Kıran Haccı:	564
Temettü Haccı:	564
Haccların Birbirlerine Göre Üstünlükleri:	564
Kâbe'nin ve Haccın Tarihçesi:	564
MÜSLÜMANLIKTA HACC FARIZASI (3).....	569
YARARLANDIĞIMIZ KAYNAKLARDAN BAŞLICALARI	577

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

ÖNSÖZ

Bu gün, okuyuculara Diyanet Vakfı'nca 3 kitap hâlinde (Tashihli ve İlaveli Baskı) olarak sunulmuş bulunan (DİNÎ ve AHLAKÎ SOHBETLER); 1951 yılından itibaren yapmış olduğumuz İman, İbadet ve Ahlak konularındaki konuşmalarımız olup bunun, dini ve millî bir dergide bir müddet tefrika edildikten sonra kitap hâlinde basılmasına izin verilmesi istenilmesi üzerine, bir defaya mahsus olmak üzere, telif ücreti de alınmaksızın, izin verilmiş, yapılamayan kontrolsüz dizginin Şamil Yayınevine devri hakkındaki ricaya da, aynı şekilde muvafakat edilmişti.

SOHBETLERİN 1981 yılında Şamil Yayınevi'nce kontrolsüz olarak yapılan eksik, bozuk ve karışık ilk baskısı, böylece yapılmıştı.

SOHBETLER; yanlışsız, eksiksiz yeni baskısına, Diyanet Vakfı'nca kavuşturulmuş bulunmaktadır.

Tevfik ve inayet, yalnız Allah'dandır.

Mustafa Âsım KÖKSAL